

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio II. De Conversione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Materia genito, sed illam paulatim acquirit. In Generatione autem VERBI, & Essentia tribuitur via communicationis, & Persona Productione. Rursus, in nulla generatione, est tanta conjunctio cum producente, neque tanta similitudo, quia nulla est major connexio & similitudo, quam per identitatem; in Divinis autem, eadem est natura Generantis, & Geniti. Quamvis autem casu quo aliquid generet seipsum secundo, intercessura sit etiam identitas; quia tamen hæc non nisi obedientialis est, & non quoad primum esse, sit, ut adhuc excedat in similitudine, Divina Generatio. Imò rigorosè loquendo, & accipiendo generationem; prout involvit motum vitalem, non potest aliquid seipsum generare secundo, licet producat seipsum secundo, quia ad Generationem est requisita vitalitas; nihil autem habet ab intrinseco vim generandi seipsum.

Q U Æ S T I O II.

De Conversione.

DEFINITUR Conversio. *Quod sit transitus unius rei in aliam.* Quæ definitio, licet ipsum objectum rectè circumscribat, nihilominus quoad Phrasim non est exacta; quia cum conversio pro Genere proximo, dicat vel actionem, aut actionem, debuit alterum poni, sicut in aliis etiam definitionibus, usi venit. Ad quod reflectendo, dici potest, quod *conversio sit actio per quam aliquid, fit, aliud quid.* Accipio pro genere *ly actio* potius quam *Ly transitus*. Quia transitus magis se tenet ex parte transeuntis, quam ex parte ejus, quod facit transire, adeoque non se tenet ex parte agentis, vel actionis, sed potius ex parte passivi. Conversio autem, importat respectum ad agentem, vel summi debet conversio pro specie actionis; quamvis in re, coincidat cum passione, tenente se à parte passivi. Quod autem importet vi vocis conversio potius actionem, usus ipse docet vocis. Dico autem illa actione, fieri *aliud quid*, non verò aliud simpliciter, quia per conversionem, non transitur ad esse simpliciter, sed ad esse secundum quid, adeoque non in aliud, sed in aliud quid, quod est, aliud, cum addito.

DIVIDITUR Conversio in naturalem, & supernaturalem. In Physicam quæ est inter terminos Physicos: & in Moralem, quæ inter terminos Morales. In substantialem & accidentalem; quæ etiam distinguuntur ratione terminorum. Rursus dividitur in conversionem, Materialem, Formalem, Totalem. Conversio Materialis est, quando eadem forma permanente, mutatur subiectum: quod fit in Nutritione hominis, eadem enim anima, informat partes Materiae, de novo nutritione ad genitas, quæ informabat deperditas. Formalis verò est, quando eadem Materia manente, nova forma advenit ut cum ex frigido, fit calidum. Hæc tamen con-

versio Materialis, non est conversio rigorosa, quia terminus *Aquo*, vi illius, simpliciter non definit. Totalis autem conversio est, quando materia & forma, tota convertitur in aliam materiam & formam; & hoc dicitur propriissimè transubstantiatio, nec fieri potest naturaliter.

DISTINGUITUR Generatio à Conversione. Ratio. Quia Generatio quæ talis, non importat necessario, ut sit à termino positivo, sed potest esse inter terminum negativum à quo, ad terminum positivum ad quem. Jam autem conversio non potest esse, nisi inter terminos positivos, & hoc indicat ille terminus, *aliquid*. Rursus conversio si sumatur respectu totius, involvit non solum terminos positivos à quo, & ad quem; sed etiam negativum, qui neget compositum, quod sequitur. Et ita, dum convertitur e.g. Lignum in ignem, præcessit negatio ignis, quomodo enim lignum, diceretur converti in ignem?

Quod attinet ad conditiones Conversionis.

CERTUM est. Quod conversio debeat versari inter duos terminos positivos.

RATIO. Quia id deposcunt ipsi termini definitionis, *Ly aliquid & ly aliud quid*. Rursus si conversio, posset habere terminum à quo negativum, saltem totalis conversio, nullo differet à creatione. Item si terminus. Ad quem in conversione, non esset quid positivum, nihil acquireretur illa conversione, adeoque nec foret conversio, quia nec mutatio in aliud quid. Denique si Terminus à Quo non esset quid positivum, tunc Terminus à Quo non desineret esse in conversione; hoc enim quod propriè, & sine addito desinit esse, debet aliquid esse, ut supra illud esse cadat negatio. Cum ergo in conversione desinat terminus à Quo, debet Terminus à Quo esse aliquid positivum.

CERTUM item est. Quod ad conversionem requiratur, ut maneat aliquid commune sub utroque Terminis.

RATIO. Quia, omnis conversio, explicabilis est per has particulas. Id quod erat, v.g. id quod erat lignum, nunc est ignis, quibus particulis, in omni converso debet respondere ali-quod objectum; quomodo enim verè affirmaretur *Ly id quod*, si in converso nihil maneret commune? Præcipuè verò quia non de aliquo antecedenter, sed de ipso formaliter converso, verum est dicere, id quod erat v.g. lignum, est nunc ignis. Deinde si nihil maneret commune, esset simplex desinitio Termini à Quo, & simplex productio Termini ad Quem, adeoque nec conversio. Porro illud commune, quod sub utroque termino remanet, debet esse proprium à Quo termini, hoc ipso enim non esset commune, non enim spectaret ad Terminum à Quo, utpote, tractum non nisi, cum Termino ad Quem; hinc fit, ut alteratis speciebus, & conversis in substantiam chili, non di-

dicatur in chilum converti Corpus Christi, quia illa species, non sunt propriae Corporis Christi.

CERTUM est, quod ad conversionem requiratur, ut desitio Terminii à Quo, & inductio Terminii ad Quem, habeant inter se connexionem; ut scilicet ex vi desitionis unius, sequatur positio alius.

RATIO. Missis aliorum probationibus, est, quia si non esset connexio, inter desitionem terminii ad Quem, non poterit salvari ratio conversionis. Quod ipsum probatur, quia eo casu, quo desierit simpliciter terminus à Quo, non est conversio, aliàs etiam annihilatio diceretur conversio. Eo etiam casu; quo incipit terminus ad Quem, non est conversio; quia aliàs etiam creatio esset conversio, nam etiam vi creationis, incipit terminus ad Quem. Ergo debet esse ex connectione utriusque terminii, quæ non potest esse alia, nisi ut sit connexio desitionis Terminii à Quo, cum positione Terminii ad Quem. Illustrari hoc potest instantiâ ex Logica petita; ubi videmus, quod cum præmissæ, se solis non sint conclusio: rursus cum ipsa tertia propositio, materialiter accepta, non formet conclusionem, ideo ibi diximus, debere conclusionem inferri, ex vi connexionis cum antecedentibus præmissis: sic & hic, debet poni positio terminii ad Quem, ex vi connexionis, cum desitione terminii à Quo.

CERTUM rursus est, quod ad conversionem moralem, sufficiat connexio moralis.

RATIO. Quia si sufficiunt termini morales, sufficit etiam connexio moralis, ut cum ex Canonico, fit Monachus.

Hoc magis dubitabile est, quid fieret, casu quo faciat Deus decretum, de non conservando duos Angelos simul, & ideo de producendo uno, si destruat alium; certè enim inter desitionem unius, & positionem alius, foret connexio moralis: Caterum tamen, illa connexio, non fundaret rationem conversionis: quia nihil remaneret commune utrique; quod tamen ad conversionem requisitum est, & unus non succederet in munus alius, intra aliquod compositum. Hinc desitio illius Angeli, vera esset annihilatio; quia esset desitio in nihil, involvereturque sola subtractio concursus conservativi alterius, quæ trahit secum simpliciter non esse Angeli alterius.

Restant alia circa conversionem difficiliora.

DIFFICULTAS I.

An terminus ad Quem conversionis simpliciter debeat produci?

Affirmat Suarez, Hurtadus & Arriaga hic S. 3. sub Sect. 1. Negat Vasquez, Lugo de Eucharistia, disputatione 7. Sect. 2. & 6. Amicus & alii.

PRÆMITTO 1. *Conversionem, simul inferentem replicationem, deponere, ut terminus ad Quem reproducatur. Quod probari debet ex istis, quæ dicta sunt: An aliquid in pluribus locis poni possit.*

RATIO. Insuper est quia per nos, ubi, quod in pluribus locis ponere deberet rem replicandâ, non datur distinctum. Hinc cum non possimus recurrere ad pluralitatem ubi, recurrere debemus

ad productionem ejusdem entitatis, quæ est æquivalens pluralitas, cumque me esse in hoc loco, semper, saltè in æquâte importet me ipsum, quod fieri nequit, si ipsum me ipsum, nec ex prima positione, quæ tunc non fit, nec ex reproductione, ipsius me ipsum illic reperiatur. Denique non solum est meum ubi illic, sed etiam meum esse, mea entitas, quæ nisi replicetur quæ sit ut illic ponatur? & sicut incogitabile esset, non plurificato ubi, habere me pluries ubi in loco, ita quomodo non multiplicato, ut ita dicam, per reproductionem esse, potero in tot locis habere esse. Hocque verba videntur Patrum significare, ubi dicitur à Cypriano Christum usque hodie, hoc veracissimum & propriissimum corpus suum creare.

PRÆMITTO 2. *Quamvis conversioni importanti replicationem, conjungi debeat reproductio terminii ad Quem, reproductio tamen quæ talis, non est ratio formalis conversionis.*

RATIO. Quia quod est ratio formalis alicujus, quoties ponitur illud toties ponitur & illud, cuius illud, est ratio formalis, sed non ponitur toties conversio, quoties ponitur reproductio: potest enim reproduci aliquid quin aliud desinat, & quin desinat ex vi reproductionis. Conversio etiam non infert semper reproductionem. Ratio est. Quia fieri potest, ut uniter se habeat ille terminus ad Quem, adeoque non occupet plura loca. Ergo pro sua parte conversio, non exigit formaliter esse reproductio. Quod ipsum pluribus rationibus probat Lugo.

PRÆMITTO 3. *Quod aliud sit replicatio, aliud conversio. Restat difficultas an conversio, non quidem reproductionem terminii ad quem, sed saltem novam ejus productionem requirat, casu quo terminus ad Quem, non nisi uniter ponatur.*

DICENDUM est, *Ad conversionem, quæ talem, non requiri productionem terminii ad Quem de novo.* Seu cum titulo multiplicationis ipsius substantiæ.

PROBATUR I. Argumento Theologico, quo etiam utitur citatus Lugo. Quia conversio Eucharistica, quæ talis, non indiget nova productione terminii ad Quem. Ergo simpliciter conversio quæ talis, non exigit productionem terminii ad Quem. Si enim vel semel non conveniat aliquid, rei alicui, apparet quod non conveniat ei, quæ tali. Antecedens probatur. Conversio Eucharistica id tantum exigit, quod necessarium est ad salvandam veritatem hujus propositionis. *Hoc est Corpus meum* Nam Ecclesia conversionem Eucharisticam colligit, non nisi ex sensu formæ consecrationis, quod clarè indicat Trident Sess 13 cap. 4. Sed ad salvandum sensum istorum verborum, non est necessaria nova productio. Quod ipsum Probatur. Ponamus non existere Christum in celo, neque sub ullis aliis speciebus, si desinente substantia panis, succederet actione connexa illud Corpus Christi. uniter tunc positum, verificaretur tunc forma, & tamen terminus ad Quem, hoc est, Corpus Christi, non produceretur, de novo inferendo titulum multiplicationis ipsius esse Christi, revera enim tantum uniter esset. Ergo ad verificandum sensum verborum formæ, non est necesse quidquam de novo produci.

RESPONDET I. Arriaga retorquendo argumentum, & dicit, quod si substantia panis alicui conservaretur, & non annihilaretur, si tantum

† (B) 2 sub

sub speciebus panis non esset, verba formæ Consecrationis panis tam propriè essent vera, quam modo sunt. Ergo universaliter non ex proprietate verborum, omnia requisita ad conversionem, deducenda sunt.

CONTRA est. Aliud est: ex sola proprietate verborum, deducere omnia requisita ad conversionem, & aliud est deducere ex illa; concedo ergo quod ex sola proprietate verborum formæ non deducatur annihilanda substantiam v. g. panis, deducitur tamen etiam ex illa. Nam deducitur ex proprietate verborum, non esse illic panem, adeoque id requiri ad conversionem, ut aliquomodo desinat terminus à Quo. Quod autem annihiletur tunc substantia panis, hoc jam ex alio principio deducetur. Restauratur autem prædictum argumentum sic: Quod non requiritur ad conversionem Eucharisticam, illud non requiritur ad conversionem simpliciter ut sic; productio autem termini ad Quem, non requiritur ad Eucharisticam conversionem, quia conversio Eucharistica, colligitur ex verbis formæ per Trident. ad verificanda autem verba formæ, non requiritur productio Terminum ad Quem de novo.

Quod si quæras ex quo principio id deducatur, deduci potest ex argumento negativo. Quia quando nec ratio, nec experientia urget, ad dandam alicui existentialem esse, de cuius existentia controversatur, inclinandum potius est, in hanc partem, quod non sit; quia non multiplicanda entia: jam autem nec ratio, nec experientia probat illam substantiam existere. Rursus, in pane est materia panis, est forma panis; neutro titulo habet jus substantia panis existendi ipsa forma, independenter à dispositionibus sibi debitis: eo autem casu, forma panis non habet dispositiones debitas; hæ enim, sunt formæ accidentales, quæ censentur manere, & sub eis latere Corpus Christi. Denique materia etiam non habet jus existendi in rerum natura sine forma, ex communi Philosophia, nisi obstat miraculum. Cum ergo ipsa forma non habeat tunc jus existendi, nec etiam materia sine forma, inferimus utramque annihilari, nisi velimus multiplicari miracula, h. e. dare jus formæ existendi independenter à debitis dispositionibus. Dare item jus materiæ existendi, sine forma & accidentibus.

RESPONDET 2. Arriaga, majus esse miraculum destrui panis substantiam, quam conservari sine accidentibus. Ergo stantes in nostris principiis, deberemus dicere illam, non desinere.

CONTRA, ut sub speciebus panis, quæ sunt dispositiones ad panem, non sit panis, est id quidem miraculum, sed ut annihiletur substantia panis, supposito quod non maneat sub suis accidentibus, id non est majus miraculum, sed simpliciter secundum conditionem materiæ & formæ. Nam neutrum habet jam jus existendi in rerum natura. Hinc non tantum non est majus miraculum, si annihiletur substantia panis separata à suis ac-

cidentibus, sed miraculū esset, si non annihiletur.

RESPONDET 3. Suarez apud Lugo; quod Ecclesia sensum verborum consecrationis hunc faciat, qui potest esse cum majore proprietate & decentia; cum majori autem proprietate, sumuntur termini. Si ponatur de novo produci terminum ad Quem.

CONTRA: Quia tota proprietas verborum salvatur, quantumvis non ponatur, titulo conversionis præcisè produci de novo terminum ad Quem, seu Corpus Christi. Quod autem attinet ad instantiā pro hac responsione, quæ sic habet: Quod scilicet in Cana Galilee non esse aliunde allatum vinum, sed verè conversam aquam in vinum, inferunt fideles, non ex alio principio, nisi quia ille erat perfectior modus conversionis, consequenter & in conversione Eucharistica reproderetur Christus. Hæc etiam instantia non concludit, nam imprimis etiam miracula Christi non sunt dignificanda; nisi fundamentum positivū istius dignificationis habeatur: aliàs excogitata quacunque possibili dignificatione alicujus miraculi adscribendum erit, illud miraculum dignitatem illam habuisse, per quod multis imaginationibus daretur locus. Vera ergo hæc propositio: dignificanda illa esse, quam maximè habito fundamento, quale non ostenditur, quod in conversione Eucharistica, ex vi conversionis, sequi debeat productio. Habetur autem fundamentū, quod illic fuerit conversam aquam in vinum, Imprimis ex verbis archiepiscopi, qui dicit, vinum aquam factum. Quam locutionem insperatam, non censurat Evangelista S. Joannes, & tamen illi hoc facere non infuetum, ut eum dissolutione templi explicat, &c. Habetur item fundamentū id asserendi, in communi persuasione Ecclesiæ & Doctorum. Denique supervacaneè dixisset Christus *afferte aquam*, si, ut advertit Lugo, non voluisset ex aqua vinum facere.

PROBATUR II. Ex principiis ipsius Arriaga. Conversio alimenti in substantiam aliti, est vera conversio, & tamen terminus ad Quem, hoc est, anima rationalis tunc non producit. Ergo de ratione conversionis non est productio Terminum ad Quem.

RESPONDEBIS. Conversionem alimenti, non esse veram conversionem formæ alimenti, in animam rationalem.

CONTRA. Tum quia si est quæstio de voce, an illa mutatio sit dicenda conversio, pro nobis stat usus communis. Quid enim pervulgatius est, quam dicere alimentum converti in substantiam aliti? Quod si sit quæstio de re, nihil ab oppositis adferri potest, in quo deficiat illa conversio à ratione veræ conversionis, nisi petendo principium. Et certe, cum Universaliter dicatur, alimentum converti in substantiam aliti, alanturq; & homines & bruta. Cur tam bene ex objecto loquendo non dicatur forma panis, converti in formam rationalem, atq; dicitur converti in formam bruti. Si enim vera hæc est, alimentum convertitur in substan-

substantiam aliti, (non significando per hoc accessum solius materiæ) quæ est universalis, verificabitur etiam particularis, quod convertatur alimentum, in formam rationalem.

PROBATUR III. Quia nullum est fundamentum, & nulla necessitas, ut ex vi conversionis produci debeat forma; sicut autem non sunt multiplicanda etiam sine necessitate; ita nec conditiones actionum.

DIFFICULTAS II.

Solvuntur Argumenta.

OBJICIT I. Arriaga S. Thom. tertia parte q. 2. art. 1. Ideo DEUM non posse converti in ullam rem, quia DEUS est ingenerabilis & inproduciibilis, quæ ejus ratio non valeret, si ad conversionem non requireretur de novo produci, vel generari Terminum ad Quem.

RESPONDETUR. Illo loco S. Thom. agere, non de conversione quacunque, sed de conversione ratione commixtionis; quæ ratione unum elementum convertitur in aliud; Talis enim conversio, indiget productione formæ.

INSTAT idem. In quæstione de nomine standum esse communi acceptioni.

RESPONDETUR. Negando hanc esse communem acceptionem, cum pro nostra etiam parte, dentur Authores. Quod autem addit, in omnibus conversionibus naturalibus semper produci Terminum ad Quem, id non convincit, in conversione naturali alimenti in substantiam hominis; Quare autem id accidat in aliis conversionibus. Ratio est quia ante conversionem, introducuntur dispositiones, quibus inductis, expelluntur veteres dispositiones, & illis expulsi, jus non habet existendi forma, & retinendi suam Unionem ad materiam. Quia vero materia non potest naturaliter existere sine forma, necessario tunc nova materialis forma educi debet, sed non sequitur exinde, de essentialia conversionis quæ talis, esse novam productionem.

INSTAT II. idem. Ut terminus totalis in alium totalem convertatur, requiritur destructio totalis Terminum à Quo, & productio Terminum totalis ad Quem. Ergo etiam si ipse Terminus formalis, dicatur conversus in terminum formalem, requiritur destructio illius, & productio hujus.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia si non ponatur productio totalis Terminum ad Quem, & esset conversio totalis, ut supponitur & non esset, quia deesset productio totalis Terminum, sine qua, ne quidem concipi potest, talis conversio. Similis autem implicantia non urget pro consequenti. Quanquam negari potest antecedens, si sub nomine totalis conversionis, veniat Transsubstantiatio; nam in hac requiri productionem novi Terminum ad Quem, jam est negatum. Requiritur tamen productio Terminum totalis ad Quem, in conversione aliqua totali speciali, cum inter species conver-

sionis sit, ut in ea producatur Terminus ad Quem totalis, sed negatur id esse de ratione conversionis ut sic.

INSTAT III. idem. In conversione intercedere debet definitio terminum à Quo. Ergo etiam intercedere debet productio terminum ad Quem. Multis solvit hoc argumentum Lugo citatus à n. 150. sed videtur prævidisse solutiones Arriaga. *Hinc aliter*

RESPONDETUR. Negando consequentiam. Quia nisi definat terminus formalis à Quo, non potest salvari secundum communem Phrasim definita conversio; nempe quod sit transitus unius rei in aliam, si enim non definit definitiâ, de qua infra, permanet; si permanet, non transit; si non transit, quomodo salvabitur hic transitus Unius ab alio, qualem assumit definitio. Casu autem quo non producatur terminus formalis ad Quem tota illa definitio salvabitur secundum id, quod sonat accepta, & certè tam est aliud illa forma de novo succedens, si hic & nunc producat, sicut est aliud, si producta ponatur in ante, unde ly transitus salvabitur, quia ille tenet se ex parte terminum à Quo, qui supponitur definere, & ly aliud quid salvabitur, quod se tenet à parte Terminum ad Quem; supponitur enim uniri de novo. Secundum autem phrasim definitionis à nobis probatam disparitas est. Quia nisi definat (definitione, de qua infra) Terminus à Quo, illa conversio & esset conversio, ut supponitur, & non esset, quia non esset actio, per quam aliquid, fieret aliud quid, nec ostendi poterit, per quid illa actio formetur in ratione conversionis, nisi definat antecedens forma, quomodo enim convertitur, si non se movet ut ante? Quæ ratio non militat pro consequenti.

OBJICIT 2. Arriaga. Nisi detur productio substantialis terminum ad Quem, non potest esse conversio substantialis: sola enim successio localis sub iisdem accidentibus, non est conversio substantialis; nam quod substantia, jam sit sub his, jam sub aliis accidentibus; non est conversio substantialis: aliàs casu, quo, Deus albedinem Petri, transferret in Paulum, Petrus converteretur in Paulum ergo cum in Eucharistia, juxta definitionem Ecclesiæ, detur conversio substantialis, seu transsubstantiatio, debet necessario dari productio substantialis Corporis Christi Domini.

RESPONDETUR. Sicut potest dari generatio substantialis, quamvis non generetur forma substantialis, & quantumvis Unio non generetur, casu quo sit spiritalis; sic potest esse productio substantialis, sine terminata productione, noviter, ad terminum ad Quem substantialem. Quæ omnia in hoc fundantur ulterius, quia productio illa terminum ad Quem, est productio unitiva, ratione totius ex partibus substantialibus constari: actio autem unitiva, non exigit aliquid substantiale producere de novo, sed tantum terminari ad substantiam, quæ tunc ponitur utitur recentior. Suarez hic n. 48. & Lugo citatus Sect. 8.

† (B) ;

Colli-

Colligitur ex hac occasione non concludere illud argumentum modalium, dari scilicet unionem Substantialem, ex eo, quod non posset ostendi terminus generationis Substantialis. Si enim potest salvari nova substantialis conversio, sine productione nova substantialis Termini, ita potest salvari generatio Substantialis, quamvis pro termino illius, non ponatur Unio Substantialis modalis. Rursus si omnes actiones sunt accidentales, ut censetur voluisse Lugo, etiam Generatio erit actio accidentalis, consequenter non erit necesse ponere Unionem pro termino, quæ sit aliquid Substantiale, de novo productum. Hinc vi istius responsionis, verum est dicere, quod hæc conversio sit conversio Substantialis, & quod habeat terminum Substantialem, sed inde non sequitur, terminum illum debere nova produci actione. Verum rursus est: Conversionem esse actionem, sed inde non sequitur, eundem esse debere terminum productionis & introductionis, ut inquit Lugo. Anima enim in generatione humana introducit, Unio producit; sic etiam in conversione, terminus productionis erit Unio. Conversionis quæ talis, inductio formæ, quæ non erat unita. Attendendo autem ad ultiores Probationes ipsius Arriaga, nego tunc fore solam successionem localem, si non producat de nova forma.

INSTAT I. Idem, & supponit sententiam probabilem, quod quantitas sit indistincta à materia prima. Hoc supposito sic argumentatur. Locum occupare impenetrabiliter, est proprium Substantiæ materialis, & non accidentium, quæ non occupant locum, nisi ratione Substantiæ. Ergo succedere in ordine ad occupandum locum, est succedere etiam in munere proprio Substantiæ materialis. Ergo ex hoc capite, quando quis succedit in locum realem alterius, licet non detur conversio, eò quod non maneat terminus communis, dabitur tamen mutatio Substantialis, quia Una, succedit alteri, in munere proprio Substantiæ, non secus ac in Eucharistia, Substantiæ panis, succedit Corpus CHRISTI.

RESPONDETUR. Succedere non nisi præcisè in ordine ad occupandum locum, non est succedere in munere proprio Substantiæ, quæ Substantia est, licet succedere tam in ordine ad occupandum locum, quam in aliis, quæ ratio Substantiæ importat, sit succedere in ratione Substantiæ, quæ Substantia est. Quia verò is, qui succedit alteri in loco, præcisè non nisi ad occupandum locum succedit, sit ut non succedat ei in munere Substantiæ, quæ Substantia est; præcipuè cum definitivè Substantia non sit penetratio loci impenetrabiliter, sed est alia, de quo, ubi de Substantia.

INSTAT II. Falsum esse Christum succedere in munere proprio Substantiæ. Impossibilis enim est, causalitas Christi Domini in acciden-

tia, in qua constituitur munus Substantiæ, nam prior est conservatio accidentium, quam Christum esse sub speciebus, ideo enim Christus est ibi, quia accidentia duratur non è contrario. Ergo accidentia illa non conservantur à Christo in Sacramento, sed potius ideo Christus est illic Sacramentaliter, quia accidentia conservantur.

RESPONDETUR. An Christus succedat in munere proprio Substantiæ, de hoc consulatur dicta de Eucharistia. Causalitatem Substantiæ panis, quod Christus non possit exerce- re, in genere causæ efficientis in Accidentia, non ostenditur. Conservatio Sacramentalis accidentium, quod sit prior quam esse Christum sub speciebus non probatur, licet conservatio illorum non Sacramentalis, præcedat positionem Corporis Christi. Illa causalitas: Christus est ibi, quia accidentia duratur, non è contrario; resolvenda ex dictis. Quomodo dispositiones concurrunt ad Generationem.

INSTAT III. idem. Quod Christus efficienter conserve accidentia, demus, cæterum tamen hoc munus non est proprium Substantiæ, imò est contrarium Substantiæ, neque enim accidentia trahunt Substantiam, sed potius Substantia movere secum accidentia. Ergo per hoc non succedit Christus in munere Substantiæ, sed potius in munere accidentis, & si dicas quod Christus sit alligatus accidentibus in ordine ad motum, hoc non est proprium Substantiæ, sed contrarium, neque enim accidentia trahunt Substantiam, sed è contra.

RESPONDETUR. Novum hoc esse, quod conservare accidentia, non sit munus Substantiæ. Quamvis enim verum sit, quod sicut Substantia accidentibus, ita & illa conservare, non sit universalis, aut primarius conceptus Substantiæ; tamen hoc etiam illi competit. Est quidem verum, quod illam causalitatem non suppleat Christus in genere causæ materialis: sed cur non sufficiat, ut suppleat in genere causæ efficientis? Illa propositio: non accidentia trahunt secum Substantiam, sed Substantia movere secum accidentia, ambigua est. Si illius sensus sit, ex vi unionis Substantiæ cum accidentibus, non verò unionis accidentiū cum Substantia sit motus, hæc propositio est falsa; eadem enim est via Athenis Thebas, & Thebis Athenas, eò quod eadem sit unio, quæ est radix illius tractionis. Si autem hic sensus sit, attendendo ad subiectum: cum Substantia sit subiectum accidentium, non autem accidentia subiectum Substantiæ, sit ut attento subiecto, potius Substantia moveat accidentia, & trahat, quam Substantia accidentia: hæc propositio est vera, sed nihil facit contra nos.

ADDIT Lugo. Non posse disparitatem ullam assignari, in modo movendi, quo Sacerdos movet Corpus Christi, quod non impellit immediate: & in modo, quo moveret Substantiam panis si illic daretur. Quoad si in hostia consecrata, immediate moventur accidentia, etiam alias, dum

DIFFICULTAS III.

An Terminus formalis à Quo, desinere debeat in Conversione.

ASSERO I. *Terminus formalis à Quo totalis simpliciter desinere debet.*

RATIO Quia & foret tunc Conversio, ut supponitur, & non foret, quia non esset ulla mutatio.

ASSERO II. *Non esse de ratione Conversionis secundum quam dicatur totum converti ut desinat simpliciter Terminus à Quo.*

RATIO. Quia quod de ratione, Conversionis est, in omni Conversione reperiri debet, sed desinitio Termini Formalis à Quo, non reperitur in omni Conversione; quod ipsum probatur. Tum quia defacto dicitur homo converti in cadaver, vermes, & similia; & tamen forma illius non desinit simpliciter. Tum quia ut non multiplicanda sunt entia sine necessitate, sic nec conditiones agendi; nulla autem necessitas addendi hanc conditionem Conversioni, ut in illa desinat simpliciter Terminus formalis à Quo. Tum quia posita forma, habente jus existendi in rerum natura, sine unione, si illa expellatur actione tali, quæ inferat positionem alicuius forme, cur non dicitur tunc converti in aliud? & tamen non erit desinitio termini formalis à Quo.

ASSERO III. *In Conversione, Forma materialis naturaliter desinere debet.*

RATIO Quia non habet jus existendi independentem ab unione, secus de forma spirituali.

ASSERO IV. *Quamvis de ratione Conversionis non sit, secundum quam dicatur totum converti, ut desinat simpliciter Terminus formalis à Quo, tamen est de ratione Conversionis, in qua forma, dicitur converti in aliam formam, de ratione inquam talis conversionis est, ut desinat simpliciter forma prior.*

RATIO. Ad hoc ut dicatur converti Terminus totalis à Quo, debet desinere terminus totalis à Quo. Ergo etiam ad hoc ut dicatur converti terminus ipse formalis à Quo. Deinde, casu quo dicatur converti Terminus formalis à Quo, & tamen non desinere, & erit conversio formalis, ut supponitur & non erit, quia illa forma nullo modo fieret aliud quid, æquæ enim manet immutata in sua entitate ut ante. Denique non semper quando mutatur Terminus totalis à Quo, desinit forma, ut patet in Conversione hominis in cadaver. Ergo ad hoc ut dicatur converti ipsa forma debet habere aliud quod speciale conversionis fundamentum; hoc autem ostendi non potest, nisi dicatur desinere ipsum terminum formalem à Quo.

DICES. Terminus formalis à quo totalis, dicitur converti in aliud totum quamvis non

† (B) 4 de-

dum est substantia panis, immediate movebuntur. Et sicut immediate visus attingit albedinem, mediate parietem album, ita immediate moventur accidentia, mediate substantia.

INSTAT IV. Arriaga. Eò quod dicatur Christus contentus sub speciebus panis, & denotetur pronomine *Hoc*, non requiritur ullo prorsus modo, ut Christus exerceat munus substantiæ, erga illa accidentia; Sicut cum ostendo in cista aurum contentum, & dico, hoc est aurum, non est necesse, ut cista exerceat ullum munus substantiæ in aurum. Ergo non potest illa conversio dici substantialis, ex successione in munus substantiæ. Ergo in hac sententia præcisè dicitur ea conversio substantialis, quia una substantia, succedit in locum alterius.

RESPOND. Quando dico demonstrando istam, Hoc est aurum, est locutio figurata, contentum significans; sed particula *Hoc* in Consecrationis forma, non accipitur figuratè, sed in proprio sensu, ut significet, Hoc, non est panis, sed Corpus Christi, quod verificari non posset per Lugo, si Corpus Christi, non succederet in munus substantiæ, quæ successio in munus substantiæ, salvabit conversionem quantumvis sine nova productione Corporis Christi. An autem Ly *Hoc* demonstret Christum, petatur ex Materia de eucharistia.

INSTABIS V. Si non producit de novo substantia Corporis Christi, idque præcisè titulo conversionis, etiam successio unius in locum alterius, erit Conversio.

RESPONDET Lugo, esse quidem illic conversionem aliqualem compositi resultantis ex loco & locato, non esse tamen transubstantiationem ut in Eucharistia, nec rigorosam Conversionem substantialem, ex dictis supra.

OBJICITUR III. Quantumvis Conversio, non exigeret, quæ talis productionem Termini formalis ad Quem, saltem exigit Conversio Eucharistica, quia verba vim habent ponendi & producendi Corpus Christi. Hinc quamvis in cælo corpus Christi non esset adhuc vi verborum poneretur, præsentia enim Eucharistia, non penderet à naturali. Si autem verba illa, habent vim producendi corpus Christi, producent illud. Nam causa necessaria, quod potest ponere, ponit.

RESPONDETUR. Quod conversioni qualis defacto datur in Eucharistia, annexa sit productio, quando tamen ex vi Verborum consecrationis ponitur corpus Christi ponitur non ex vi exigentiæ & prædicato conversionis, sed ex vi conversionis replicatiæ, qualem voluit esse Christus in Eucharistia.

In instantiis allatis duæ tangebantur difficultates. Prima, An corpus Christi in Eucharistia, succedat in locum substantiæ panis, & hæc petatur ex materia de Eucharistia. Secunda. An vi conversionis produci debeat Terminus ad Quem, hæc difficultas in præsentia resolvitur.

desinat forma. Ergo etiam ut dicatur converti terminus formalis à Quo, non debet illa forma definere.

R E S P O N D E T U R. Disparitatem esse, Quia totum formaliter & in re, cum nihil aliud sit, nisi ipsæ partes unitæ, ad hoc ut dicatur totum definere, sufficit ut definant esse unitæ, hoc ipso enim jam non sunt totum, adeoque sufficienter jam ostenditur, per quid salvetur conversio totalis, adeoque mutetur totum, quam mutationem, pro genere aut assumit, aut supponit Conversionem. Ut autem salvetur conversio formalis, non poterit ostendi sufficiens transitus nisi dicatur definere ipse terminus formalis à Quo.

Adde tamen, licet interdum non dicatur forma conversa in aliam formam, & ita, non dicitur frigus conversum in calorem. Sed frigidum in calidum: bene tamen hoc etiam usurpatur; bene enim dico, etiam formam ligni conversam in formam ignis, licet etiam bene dicatur lignum conversum in ignem, quæ locutio magis est usitata, quia denominatio desumitur à principaliori, rationem autem principalioris, habet totum præ forma.

ASSERO V. In Eucharistia positis alterationibus, vi quorum desinit esse corpus Christi, sub speciebus sacramentalibus, non debet dici corpus Christi converti, in illud succedens totum. Est assertum contra Lugonem hic Sectione decima qui cum distinctione loquitur, si sumatur corpus Christi pro toto illo, ex corpore Christi, & accidentibus conflato, converti illud. Verè enim desinit illud totum, & reliqua ad conversionem spectantia servantur. Si autem corpus Christi sumatur præcisè, tunc, vel potest procedi in sententia quæ reproductionem admittit, & sic certum est reproductum illud, quæ reproductum est, verè definere. In sententia autem reproductionem non admittente, non desinit. *Sed nostri asserti*

RATIO est. Tum quia quamvis concedatur corpus Christi, quæ reproductum, definere, non tamen debet dici converti, quia usus communis, illi desitioni, non applicuit nomen conversionis. Tum quia idem Lugo citatus Sectione 9. ægrè fert numer. 155. ab Arriaga corpus Christi dici converti substantialiter in vermes, & quare ipse non ægrè id fert, dictum de Eucharistia, quo nomine, venit totum, conflatum ex corpore Christi & accidentibus panis. Tum quia, ut supra dicebam nihil commune, proprium corpori Christi, manet sub utroque termino & tamen vidimus supra, in utroque mutationis termino, manere aliquid utrique commune.

NEQUE valet si dicas, quod illa accidentia quamvis non sint propria corporis Christi, sint tamen propria illius conflati ex corpore Christi & accidentibus; quia illa accidentia dicuntur esse propria alicujus, quæ illi debentur secun-

dū esse illius, eò, quod illa vel emanarit, vel produxerit, vel à generante sint illi provisa. Sic v.g. si albedinem Pauli transferat Deus in Petrum, non dicitur illi esse propria, sic nec illa accidentia dicuntur propria Eucharistia.

Q U Æ S T I O III.

De Augmentatione.

P R Æ M I T T O I. In quo sit in presenti status *quæstionis.* Et imprimis non est hic status Quæstionis de augmentatione latissime, & per quam quocunque modo fit aliquid majus; quali augmentatione augetur aqua, si cum altera cōtinuetur: Nec hic est Quæstio de rarefactione tantum, quia illa est solum species augmentationis, & convenire potest tam viventibus, quam non viventibus. Hic autem primò per se agitur de augmentatione solis viventibus. Rursus agendo de augmentatione solis viventibus debita, hæc in triplici ordine spectari possit. Primò ita, ut addatur aliquid substantiæ, sed non æquivalens ei, quæ deperdita supponitur, & hæc additio non debet appellari nomine augmentationis, sed potius nomine diminutionis. Secundò addi potest aliquid substantiæ, æquivalens deperditæ, & hæc appellari potest propriè status. Tertiò acquiri potest plus substantiæ, quam fuerit deperditum, & hoc propriè appellatur augmentatio.

P R Æ M I T T O II. Quod non congruè refertur essentia augmentationis in motum unitivum quantitatis majoris. Ratio præmissi; quia dantur partes entitativæ substantiis materialibus propriæ, exigitivæ quantitatis. Cur ergo non potius motus illi unitivus erit ad illas partes? Rursus, ponamus quod materia alimenti sit spoliata quantitate; ponatur, rursus quod in illam ita spoliata, agat nihilominus potentia augmentativa, idque per miraculum. Verè tunc fiet augmentatio partium entitativarum, & tamen non erit motus unitivus quantitatis majoris. E converso, ponatur quantitas alimenti, & non ponatur substantia alimenti, & per potentiam augmentativam addatur hæc quantitas, præexistenti viventis quantitati, erit motus unitivus quantitatis majoris, & non erit augmentatio. Quod ipsum probatur, quia augmentatio non est nisi fiat conversio in substantiam aliti, jam autem sola præcisè quantitas, cum non sit substantia, non potest dici, converti in substantiam aliti. Denique sicut datur augmentatio in quantitate, ita datur augmentatio in substantia, & cum hic agatur primo per se de augmentatione substantiæ, non debet illa per augmentationem accidentalem explicari.

DICES In oppositum esse Aristotelem primò de Generatione textu 4. ubi dicit quod caro, os, manus augeantur adveniente aliquo quanto.

R E S P O N D E T U R.